

RUSÍNSKY JAZYK A LITERATÚRA

Obsah

Predmet rusínsky jazyk a literatúra	2
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 1. cyklus	2
Ciele vzdelávania pre 1. cyklus.....	2
Komunikačná interakcia	3
Hovorená produkcia ³	5
Písaná produkcia.....	7
Vecná recepcia.....	11
Zážitková recepcia	15
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 2. cyklus	20
Ciele vzdelávania pre 2. cyklus.....	20
Komunikačná interakcia	20
Hovorená produkcia ¹	23
Písaná produkcia.....	27
Vecná recepcia.....	31
Zážitková recepcia	36
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 3. cyklus	42
Ciele vzdelávania pre 3. cyklus.....	42
Komunikačná interakcia	43
Hovorená produkcia ³	46
Písaná produkcia.....	48
Vecná recepcia.....	53
Zážitková recepcia	59

Predmet rusínsky jazyk a literatúra

Vzdelávacie štandardy (výkonové a obsahové) sú členené podľa piatich základných obsahových komponentov jazyka a literatúry (komunikačná interakcia, hovorená produkcia, písaná produkcia, vecná recepcia, zážitková recepcia). V rámci všetkých komponentov sa kladie dôraz na prácu s textom, pomocou ktorej sa rozvíjajú čitateľské, pisateľské a komunikačné schopnosti žiakov. Súčasťou všetkých komponentov sú tematické okruhy, ktoré tvoria obsahový základ na tvorbu ústnych a písaných textov. Rusínsky jazyk používa v písomnom prejave azbuku, ktorej znalosť môže byť pre žiakov veľkou výhodou pre učenie sa iných východoslovanských jazykov. Obsah učiva rešpektuje špecifiká daného materinského jazyka a cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru žiaci dospejú k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Viest jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky v súvislom hovorenom prejave.
3. Písať čitateľným rukopisom a uplatniť pri písaní základné pravopisné pravidlá.
4. Vytvoriť primeraný písaný a obrazovo-písaný text.
5. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
6. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
7. Počúvať a čítať primerane náročné literárne texty, interpretovať ich obsah a obraznosť v kontexte vlastných skúseností.
8. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodiť z textu základné implicitné informácie.
9. Klásť otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu.
10. Vyjadriť verbálne a neverbálne predstavu o sebe a svoje prežívanie okolitého sveta.
11. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti o slovnej zásobe a vetných štruktúrach.

Komunikačná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom.	Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom a viesť s ním dialóg.
Podakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi a prostrediu.	Podakovať sa a ospravedlniť.
Viesť jednoduchý dialóg, klásť vecné otázky.	
Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky.	
Požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť.	Požiadat' o informáciu.
Sformulovať prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie.	Sformulovať prosbu, prianie, nesúhlas.
Vyjadriť potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom.	

Komunikačné zvyklosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa, oslovenia, tykania/vykania vo verejnom a v súkromnom komunikačnom prostredí.	Rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa, oslovenia, tykanie/vykanie .
Formulovanie ústneho podakovania a ospravedlnenia .	Formulovanie ústneho podakovania a ospravedlnenia .

Komunikačné zámery a ich vyjadrenie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Formulovanie zistovacích a doplňovacích otázok .	
Formulovanie prosby, priania, nesúhlasu a námietky , porovnávanie rôznych spôsobov ich vyjadrenia.	Formulovanie prosby, priania, nesúhlasu .

Formulovanie jednoduchého zdôvodnenia istého javu alebo vlastného konania.	
Presnosť a pravdivosť vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí informácie.	

Dialóg

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí , pravidelné striedanie replík oboch komunikačných partnerov.	Nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: formulovanie otázok a odpovedí .
Priamy dialóg a sprostredkovaný dialóg (telefonický alebo prostredníctvom mobilnej aplikácie).	Priamy dialóg – telefonický.
Dialóg v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh.	Dialóg v dvojiciach alebo v skupinách.
Základné pravidlá párového a skupinového dialógu.	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu.	Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu.
Slovné spojenia a vety pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov.	
Rozlišovanie melódie viet podľa komunikačného zámeru.	
Funkčné používanie pohybových prostriedkov počas dialógu.	Funkčné používanie pohybových prostriedkov počas dialógu.
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (najmä kvantita, jotované písmená , spodobovanie a splývavá výslovnosť).	

Hovorená produkcia³

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu.	
Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu.	Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu.
Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku.	Vyrozprávať vlastný príbeh alebo zážitok.
Povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.	Jednoducho opísať pozorovaný predmet alebo činnosť.
Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.	
S pomocou učiteľa korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení.	
Vypočuť hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu.	Vypočuť hovorený prejav a klásť otázky k obsahu.
Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.	
Rozlíšiť spisovnú výslovnosť od výslovnosti v miestnom nárečí.	

Príprava a prednes hovoreného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne.	Výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa.
Zhromažďovanie kľúčovej slovnej zásoby a kľúčových informácií na rozvíjanie témy.	
Rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informácia, rozprávanie, opis.	Rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informácia, rozprávanie, opis.
Členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy .	
Artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie pohybových prostriedkov.	

Prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy alebo školy.	Počúvanie a prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy.

Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov.	
Pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich.	
Kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, vyslovovanie predpokladov.	Kladenie otázok a formulovanie odpovedí k obsahu počúvaného prejavu.
Formulovanie odpovedí na položené otázky.	

Žánre hovoreného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrenie klúčových informácií v informačnom texte: oznam, správa.	Vyjadrenie klúčových informácií v informačnom texte: oznam, správa.
Jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, reálny alebo vymyslený príbeh.	Jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť v časovej následnosti.
Uplatnenie časovej následnosti a príčinno-dôsledkových vzťahov v rozprávacom texte.	
Jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba).	Jednoduchý opis (predmet alebo blízka osoba), opis pracovného postupu.
Jednoduchý príležitostný rečnícky prejav: pozvanie, privítanie, blahoželanie.	Jednoduchý príležitostný rečnícky prejav: pozvanie, privítanie, blahoželanie.

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách a jednoduchých súvetiach.	Vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách.

Používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), pranie, nesúhlas, námietka.	Používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, pranie, nesúhlas.
Vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém.	
Uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom.	Uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a opačným významom.
Uplatňovanie melódie, významovej pauzy a tempa reči podľa obsahu a komunikačného zámeru textu.	
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (najmä kvantita, spodobovanie a splývavá výslovnosť).	

Písaná produkcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Písať všetky písmená rusínskej azbuky automatizovane a čitateľne.	Písať všetky písmená rusínskej azbuky.
Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku jeho životnej a jazykovej skúsenosti.	Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text s pomocou učiteľa.
Vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy.	
Zhromaždiť základné informácie k téme textu.	Zhromaždiť základné informácie k téme textu.
Napísať jednoduchý informačný text.	
Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.	Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.

Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.	Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti s pomocou učiteľa.
Upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu.	
Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.	Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

Elementárne písanie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Prípravné (predpisateľské) cviky, percepčno-motorické zručnosti pri písaní.	Prípravné (predpisateľské) cviky, percepčno-motorické zručnosti pri písaní.
Fonematická analýza a diferenciacia, prevod hlásky na písmeno .	Fonematická analýza a diferenciacia, prevod hlásky na písmeno .
Písanie malých a veľkých písmen rusínskej azbuky.	Písanie malých a veľkých písmen rusínskej azbuky.
Písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu, písanie podľa diktovania.	Písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu.
Písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok.	Písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok.

Proces tvorenia textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne.	Výber témy písaného textu pomocou učiteľa.
Rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie.	Rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie.
Využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme.	
Výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru.	Výber vhodných slov a slovných spojení podľa komunikačného zámeru s pomocou učiteľa.

Využívanie obrázkovej alebo slovnej osnovy pri členení textu.	
Tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok.	
Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy alebo školy.	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy alebo školy.

Žánre písaného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrenie kľúčových informácií v informačnom texte: oznam, správa .	Vyjadrenie kľúčových informácií v informačnom texte: oznam, správa .
Tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozvánka, pohľadnica).	Tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozvánka, pohľadnica) s pomocou učiteľa.
Jednoduché písomné rozprávanie : vyjadrenie prežitej udalosti, zážitku, vymyslený príbeh.	Napísať jednoduché rozprávanie – zážitok s uplatnením časovej následnosti.
Uplatnenie časovej následnosti a príčinno-dôsledkových vzťahov v rozprávacom texte.	
Jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba).	Opis pracovného postupu a pozorovaného objektu (predmet, osoba).
Jednoduché techniky tvorivého písania.	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrovanie myšlienok vo vetách a jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), pranie, nesúhlas, námietka .	

Používanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte (opakovanie slova, synonymá, zámená, rovnaký tvar slovesa).	
Uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom , nadradené a podradené slová.	
Vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém.	

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Fonematický pravopis: delenie hlások na samohlásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké) ako východisko uplatňovania fonematického pravopisu; pravopis i/и/ы; pravopis jotovaných písmen (я, є, ю, ї, ё) a dvojzložkové písmená (дз, дж).	
Sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety, rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, regionálne blízke zemepisné názvy).	Písanie všeobecných a vlastných podstatných mien, rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat).
Etymologický pravopis: rozvoj jazyka v historickom kontexte. Pravopis slov so samohláskou i, ktoré pochádza z etymologického o (нар. конь >кінь, стол>стіл, нос>ніс). Pravopis slov s i, ktoré pochádza z historického ъ (лѣто >літо, дѣдо>дідо, сѣно>сіно).	

Morfematický pravopis: vybrané slovesné tvary a slovotvorné prípony: jednotné písanie и v tvaroch minulého času; jednotné písanie prípon pri zdobnených, zveličených alebo emocionálnych slovách.	
Interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka; základné pravidlá písania čiarky v jednoduchej vete (napr. vo viacnásobnom vetnom člene).	Interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka.

Vecná recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu.	Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu.
Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte.	Identifikovať informácie v čítanom texte.
Vyvodiť základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu.	
Orientovať sa v nesúvislom a obrazovo-písanom texte.	Orientovať sa v obrazovo-písanom texte.
Reprodukovať text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie.	Porozumieť textu a reprodukovať ho vlastnými slovami.
Sledovať vlastné porozumenie textu.	
Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním.	
Použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných štruktúr.	

Elementárne čítanie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky).	
Poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena.	
Syntéza hlások a písmen do slabík a slov.	Delenie slov na slabiky a hlásky.
Nácvik čítania slabík, slov, viet a krátkych textov (primeranej a postupne sa zvyšujúcej náročnosti).	
Oprava vlastných chýb pri čítaní.	
Uplatňovanie splývavej výslovnosti, významovej pauzy, melódie a tempa reči pri hlasnom čítaní.	

Porozumenie textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka.	Rozprávanie na základe ilustrácie.
Identifikovanie klúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie.	Vyhľadávanie a porozumenie klúčových slov v texte.
Porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia .	
Triedenie dôležitých a nepodstatných informácií .	
Vyvodzovanie základných implicitných významov z textu (vytváranie inferencií) na základe otázok učiteľa: súvislosti medzi jednotlivými obsahovými prvkami textu (slová, slovné spojenia, medzivetné súvislosti, nadväznosť rámcovej štruktúry textu); súvislosti nad rámec textu (medzi	

informáciami z textu a doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka).	
Stručné zhrnutie získaných informácií.	

Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Modelovanie spôsobu premýšľania pri čítaní učiteľom (učiteľ „myslí nahlas“): hlasné verbalizovanie učiteľovho porozumenia, komentovanie neporozumenia, identifikovanie príčiny nedostatočného porozumenia, naznačovanie riešenia.	
Kladenie otázok na porozumenie, poskytovanie spätnej väzby na správnosť odpovedí, zdôvodňovanie správnosti a nesprávnosti odpovedí.	
Kladenie priamych otázok na hodnotenie vlastného porozumenia, posúdenie správnosti vlastnej odpovede, miery istoty (napr. <i>Podľa čoho viete, že ste to správne pochopili?</i>).	
Podporovanie sebavedomého čitateľa/poslucháča schopného posúdiť a ovplyvniť výsledok svojho čítania/počúvania vlastným úsilím, s pomocou a v komunikácii s druhými.	

Žánre vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyhľadávanie kľúčových informácií v informačnom texte (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo): oznam a správa .	Vyhľadávanie kľúčových informácií v informačnom texte (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo): oznam a správa .

Porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v rozprávacom texte: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh .	Dodržiavanie dejovej postupnosti pri rozprávaní príbehu.
Porozumenie postupnosti dejov v opise pracovného postupu .	Dodržiavanie dejovej postupnosti pri opise pracovného postupu.
Identifikovanie hlavných znakov opisovaného objektu.	Opis pozorovaného objektu.
Orientácia v jednoduchých nesúvislých textoch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka .	Porozumenie jednoduchým nesúvislým textom: zoznam, rozvrh, tabuľka .
Porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy, obrazové encyklopédie, edukačné videá .	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety.	
Úvod do poznávania slovných druhov: prvotná predstava o význame a využití slovných druhov v texte; pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách, rozlišovanie tvarov slovesa v texte; rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien: základné významové skupiny vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, regionálne blízke zemepisné názvy).	Úvod do poznávania slovných druhov: poznávanie všeobecných a vlastných podstatných mien : mená osôb, zvierat.

Vyvodzovanie významov slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová, emocionálne slová, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy, pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte (slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová).	
Pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, rozhovor o ich významovom vzťahu.	

Zážitková recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Prečítať s porozumením literárny text primeranej náročnosti.	Prečítať literárny text a odpovedať na otázky k textu.
Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu.	
Identifikovať v texte to, čo ich zaujalo (myšlienky, slová, ilustrácie).	Vyjadriť, čo ho v texte zaujalo.
Vyjadriť svoje pocity, myšlienky, zážitky z čítaného/počúvaného textu a z ilustrácií.	
Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu.	
Predniesť naspamäť primerane náročný literárny text.	Predniesť naspamäť primerane náročný literárny text.
Vyrozprávať svoje zážitky z divadelného, filmového a rozhlasového predstavenia.	
Dramatizovať vhodné literárne texty.	Dramatizovať vhodné literárne texty.
Vyhľadať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s	

pomocou iných a viesť si rôzne typy záznamov.	

Čítanie s porozumením

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozoznávanie slov a viet v počúvanom aj čítanom texte a uvedenie si, že na seba nadväzujú, tvoria celok, text .	
Predvídanie z počutého alebo prečítaného textu.	
Identifikovanie základných stavebných prvkov textu (nadpis, strofa, odsek), odlíšenie textu od ilustrácie, poézie od prózy .	
Domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie , čítanie ilustrácie.	Domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie, čítanie ilustrácie.
Prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápovedami učiteľa.	Prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápovedami učiteľa.
Odhadovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová).	
Vyjadrenie pochopenia rozdielu medzi reálnym a imaginárnym svetom, uvádzanie príkladov na využitie fantázie.	

Čítanie pre zážitok

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, opis prostredia , situácie, a to s pomocou ilustrácie aj bez nej.	Vyhľadanie literárnych postáv , opis prostredia s pomocou ilustrácie.
Sebapoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúsenosti s postavami a textami, hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte.	

Vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom.	
Vyjadrovanie postoja k prečítanému alebo počutému textu, k literárnym hrdinom , zobrazenej téme.	
Stvárnenie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky .	Dramatizácia obsahu textu.
Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu.	
Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu (divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel).	

Samostatný/sebavedomý čitateľ

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Budovanie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne.	
Orientácia v zdrojoch na čítanie, rozširovanie čitateľského teritória, vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie.	
Spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, školská knižnica, mestská/obecná knižnica).	Spoznávanie triednej a školskej knižnice .

Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Monitorovanie kvality čítania (<i>Viem text prečítať?</i>).	
Monitorovanie porozumenia (prípadne neporozumenia) obsahu a významu prečítaného (<i>Viem, čo text hovorí?</i>).	
Kladenie otázok na porozumenie, riešenie úloh k textom, prepájanie tém s reálnym životom.	Riešenie jednoduchých úloh k textom.
Uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.	

Tematické okruhy a žánre na výber

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina, priateľstvo, medziľudské vzťahy, medzigeneračné vzťahy a porozumenie, česť/čestnosť, záľuby a koníčky, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, pomoc iným, rodná krajina, zvyky, tradície a kultúra.	Tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina, priateľstvo, medziľudské vzťahy, medzigeneračné vzťahy a porozumenie, záľuby a koníčky, zdravie, dobro, zlo, pravda a lož, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, pomoc iným, rodná krajina, zvyky, tradície a kultúra.
Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: rozprávka, povesť, príbeh, obrázkový príbeh, komiks, nonsensová poézia a próza, bájka, riekanka, hádanka, pieseň, báseň.	Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: rozprávka, príbeh, obrázkový príbeh, komiks, bájka, riekanka, hádanka, pieseň, báseň.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je rozvíjať gramotnosť v prepojení s obsahmi ostatných vzdelávacích oblastí a s dôrazom na mnohoraké využívanie čítania a písania v rôznych kontextoch. Súčasťou rozvíjania gramotnosti je osvojovanie stratégií práce s textom a nadobúdanie skúseností s vlastným premýšľaním o procese čítania a písania. Dôležité je aj rozvíjanie schopnosti rozlišovať medzi faktami a domnienkami, formulovať vlastný názor a podopierať ho argumentmi.

Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

1. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
2. Pripraviť a predniesť primeraný hovorený prejav určený pre verejné komunikačné prostredie.
3. Vytvoriť písaný a obrazovo-písaný text na vyjadrenie rôznych komunikačných zámerov.
4. Uplatniť pri písaní textov vybrané pravidlá jednotlivých pravopisných princípov.
5. Aktívne počúvať a čítať primerané vecné (aj odborné) texty.
6. Orientovať sa v nesúvislých, obrazovo-písaných a primeraných digitálnych textoch.
7. Identifikovať v texte explicitné informácie, vyvodiť základné a prehlbujúce implicitné informácie.
8. Formulovať a klásť otázky zamerané na explicitný a implicitný význam textu.
9. Zhrnúť získané informácie ústne aj písomne.
10. Vyjadrovať vlastný názor a podopierať ho argumentmi.
11. Použiť základné stratégie porozumenia textu a posúdiť mieru vlastného porozumenia.
12. Počúvať a čítať primerane náročné literárne texty, porozumieť implicitným významom a prostriedkom obraznosti.
13. Zdieľať emocionálnu a estetickú skúsenosť z recepcie literárneho textu hovorenou a písanou formou.
14. Vyjadrovať vlastné nápady a návrhy pri tvorení textov, klásť otázky k predloženým návrhom.
15. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané znalosti jazykových prostriedkov, využívať pritom jazykové slovníky.
16. Rešpektovať viacjazyčné prostredie, podporovať spolužiakov s iným materinským jazykom.

Komunikačná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Komunikovať s rešpektom so spolužiakmi z viacjazyčného prostredia.	Komunikovať s rešpektom so spolužiakmi z viacjazyčného prostredia.
Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.	Viesť dialóg primerane téme a komunikačnému prostrediu.
Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov.	
Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy, zdôvodniť ho, prípadne skorigovať.	Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy.
Rešpektovať názor komunikačného partnera.	Rešpektovať názor komunikačného partnera.
Vyjadriť pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom.	Vyjadriť (pod dohľadom učiteľa) pochvalu, nesúhlas.
Využiť na komunikáciu situačne vhodný komunikačný kanál (pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého).	
Použiť základné žánre korešpondencie.	

Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Získavanie informácií o iných jazykoch, najmä o inom materinskom jazyku spolužiakov.	Získavanie informácií o iných jazykoch, zvyklostiach, najmä o inom materinskom jazyku spolužiakov.
Porovnávanie komunikačných zvyklostí v rusínčine a v inom jazyku.	
Skupinový dialóg o viacjazyčnosti spolužiakov.	

Dialogická komunikácia a kooperácia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Stavba dialógu: nadviazanie kontaktu, obsah dialógu – striedanie replík , ukončenie kontaktu.	Nadviazať a reagovať na striedanie replík svojho komunikačného partnera.
Pravidlá vedenia dialógu: aktívne počúvať komunikačného partnera, vecne a jazykovo primerane reagovať na jeho repliky, neskákať si do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť komunikačného partnera, uplatňovať zdvorilosť.	
Používanie jednoduchých argumentov na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami.	
Rozlišovanie priameho a sprostredkovaného dialógu v súkromnom a vo verejnom prostredí.	
Riziká dialógu vo verejnom alebo v internetovom prostredí.	
Nácvik dialógu v rôznych komunikačných situáciách.	Nácvik dialógu v rôznych komunikačných situáciách.

Korešpondencia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porovnávanie písanej a elektronickej korešpondencie v bežnej komunikácii.	
Nácvik písania základných žánrov korešpondencie: pohľadnica, súkromný list, krátka textová správa (sms, čet), jednoduchý e-mail.	Porovnávanie písanej a elektronickej korešpondencie v bežnej komunikácii: pohľadnica, súkromný list, krátka textová správa (sms, čet, jednoduchý e-mail).

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom aktuálnych tém dialógu a riešenia vecných problémov .	Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom aktuálnych tém dialógu.
Vety a jednoduché súvetia pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov.	
Uplatňovanie melódie , dôrazu a pohybových prostriedkov pri vedení dialógu.	Uplatňovanie melódie a dôrazu pri vedení dialógu.
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti , rozlišovanie bežnej hovorenej (štandardnej) a spisovnej výslovnosti.	Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti ³ .
Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v písanej a elektronickej korešpondencii.	

Hovorená produkcia¹

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu.	
Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením.	Vyrozprávať jednoduchý príbeh.
Sformulovať jednoduchý opis pracovného postupu.	Sformulovať jednoduchý opis pracovného postupu.
Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.	Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
Vyjadriť svoj názor na bežné alebo aktuálne témy a zdôvodniť ho.	
Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.	

Upraviť obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu.	
Aktívne počúvať hovorený prejav, klásť otázky k obsahu a k jazyku textu.	Počúvať hovorený prejav ¹ a porozprávať o prečítanom.
Rozlíšiť spisovnú výslovnosť od výslovnosti v miestnom nárečí.	
Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.	

Príprava a prednes hovoreného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozlišovanie spontánneho a pripraveného hovoreného prejavu.	Rozlišovanie spontánneho a pripraveného hovoreného prejavu.
Samostatný výber témy prejavu a zdôvodnenie výberu podľa komunikačného zámeru.	Samostatný výber témy prejavu.
Spôsoby zhromažďovania informácií potrebných na rozvíjanie témy.	
Usporiadanie informácií a samostatné vytvorenie osnovy textu .	
Súvislé a myšlienково ucelené rozvíjanie témy podľa konkrétneho komunikačného zámeru: informovať, vyrozprávať, opísať, zdôvodniť, emocionálne pôsobiť .	
Používanie jednoduchých argumentov na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami .	
Výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie pohybových prostriedkov.	Výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu.

Prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.	Prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.

Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vylepšovanie hovoreného prejavu pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom.	
Využitie jednoduchých grafických nástrojov na vylepšenie štruktúry textu.	
Kladenie otázok k obsahu a k jazyku počúvaného textu.	
Kladenie otázok, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.	
Formulovanie a zdôvodnenie odpovedí na položené otázky.	Formulovanie a zdôvodnenie odpovedí na položené otázky.

Žánre hovoreného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorenie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznámenie , správa (napr. do školského rozhlasu), pozvanie (na školské/záujmové podujatie).	Tvorenie informačných textov (pod dohľadom učiteľa) určených pre verejné (školské) prostredie: oznámenie , správa (napr. do školského rozhlasu), pozvanie (na školské /záujmové podujatie).
Rozprávanie prežitej skúsenosti, objasňovanie udalosti, plánovanie udalosti, reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením.	Rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením (pod dohľadom učiteľa).
Tvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu, opisu predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.	Tvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu, opisu predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.
Vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému, jeho zdôvodnenie, prípadne	Jednoduché vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému.

korigovanie názoru na základe argumentov spolužiakov.	
Nácvik jednoduchého rečníckeho prejavu s informačnou funkciou (sprevádzanie návštevy po škole, obci).	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Používanie rôznych vetných a súvetných štruktúr pri rozvíjaní témy s konkrétnym komunikačným zámerom.	
Používanie vhodnej slovnej zásoby podľa témy a komunikačného zámeru textu (oslovenia, emocionálne slová a frazémy, primerané odborné a abstraktné slová).	
Porovnávanie a odlišovanie spisovnej a nárečovej výslovnosti, spisovných a nárečových tvarov so zameraním na nárečový región, v ktorom žiaci žijú.	Porovnávanie a odlišovanie spisovnej a nárečovej výslovnosti ¹ .
Zdokonaľovanie zvukovej a pohybovej stránky hovoreného prejavu.	Zdokonaľovanie zvukovej a pohybovej stránky hovoreného prejavu.
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, spodobovanie, splývavá výslovnosť, výslovnosť spoluhláskových skupín).	

Písaná produkcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvoríť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na zvolenú tému.	Tvoríť jednoduchý písaný text na zvolenú tému.

Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru.	
Zhromaždiť potrebné informácie na tvorbu písaného textu.	Zhromaždiť potrebné informácie na tvorbu písaného textu.
Napísať príbeh alebo osobný zážitok so zápletkou a jej riešením.	Napísať príbeh alebo osobný zážitok.
Vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu.	
Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.	Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.
Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.	Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
Sformulovať písomne argumenty na podporu svojho postoja k téme.	
Upraviť obsahovú, kompozičnú a jazykovú stránku napísaného textu.	
Uplatniť grafické zručnosti pri úprave formálnej stránky napísaného textu.	
Uplatniť osvojené pravopisné pravidlá pri písaní.	Uplatniť osvojené pravopisné pravidlá pri písaní.

Proces tvorenia textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Výber témy podľa komunikačného/autorského zámeru a potenciálneho adresáta.	Výber témy podľa komunikačného/autorského zámeru.
Výber vhodného slohového postupu na vyjadrenie zamýšľaného obsahu.	
Využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme.	

Členenie textus využitím podrobnej alebo stručnej osnovy .	
Tvorenie konceptu a upravovanie obsahu, členenia a jazyka textu.	
Pravopisná korektúra v rozsahu osvojených pravopisných zručností.	
Grafická úprava textu (aj pomocou základných možností textového editora).	Grafická úprava textu (aj pomocou základných možností textového editora).
Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy.

Metakognitívne procesy pri písaní textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Plánovanie vhodného postupu pri tvorbe textu.	
Použitie základných stratégií na vylepšenie písaného textu.	
Experimentovanie s rôznymi nápadmi pri tvorení textu.	
Kladenie otázok, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.	

Žánre písaného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Písanie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznámenie, správa, písaná alebo elektronická pozvánka na školské/záujmové podujatie .	
Stručné písomné zhrnutie odborných informácií.	
Písanie reálneho alebo vymysleného príbehu so zápletkou a jej riešením (vyjadrenie	Písanie reálneho alebo vymysleného príbehu.

zámernosti konania postáv, začlenenie opisných častí do príbehu).	
Vytvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu s využitím podporného obrazového materiálu.	Vytvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu s využitím podporného obrazového materiálu.
Vytvorenie opisu predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.	Vytvorenie opisu predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrovanie myšlienok prostredníctvom základných typov priradovacieho a podradovacieho súvetia (využitie vetných modelov: V1, ale V2, V1, aby V2 atď.).	
Uplatňovanie prostriedkov nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie, opakovanie rovnakých tvarov slovesa, slovotvorne súvisiace slová).	
Používanie vhodnej slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov podľa témy a komunikačného zámeru textu.	
Využívanie primeraných grafických prostriedkov v písanom a elektronickom texte.	Využívanie primeraných grafických prostriedkov v písanom a elektronickom texte.

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Fonematický pravopis: automatizácia získaných pravopisných zručností, pravopis písmena ъ (mäkký znak), pravopis písmena ъ (tvrdý znak).	

Etymologický pravopis: duálna forma podstatných mien (нар. мнѣсо - мясо, памнѣть - память, тѣмнѣя – тѣмѣя), pričom zachované -n- považujeme za pozostatok bývalého nosového ę.	
Sémantický pravopis: automatizácia získaných pravopisných zručností; nácvik pravopisu ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, zemepisné názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí).	
Morfematický pravopis: delenie spoluhlások podľa znelosti ako východisko uplatňovania morfematického pravopisu pri spodobovaní; nacvičovanie morfematického pravopisu pri spodobovaní hlások v jednotlivých pozíciách (na konci slova, na začiatku slova, vnútri slova, na hranici slov).	
Interpunkčný pravopis: písanie čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí; písanie interpunkčných znamienok v priamej reči.	

Vecná recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný (aj odborný) text.	Aktívne počúvať ¹ a samostatne prečítať primerane náročný vecný (aj odborný) text.
Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte.	
Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu.	Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu.

Vyvodiť informácie z nesúvislých, obrazovo-písaných a primeraných digitálnych textov.	Zhrnúť získané informácie z primeraných textov.
Reprodukovat' a zhrnúť získané informácie.	
Prepojiť získané informácie so svojimi doterajšími znalosťami a skúsenosťami.	
Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty a zdôvodniť ho.	Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty.
Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu.	
Využiť získané informácie pri učení sa, v bežnom živote alebo pri záujmových aktivitách.	
Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru a poznať základné znaky rôznych typov textu.	
Použiť pri porozumení textu primerané znalosti vetných a súvetných štruktúr, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov.	

Porozumenie textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Aktívne počúvanie , samostatné čítanie a prezeranie primeraných žánrov vecného textu v rámci obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí.	Počúvanie, samostatné čítanie a prezeranie vecného textu v rámci obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí.
Reprodukovanie obsahu textu, rozhovor o texte .	Reprodukovanie obsahu textu, rozhovor o texte za pomoci učiteľa.
Úlohy na porozumenie doslovným (explicitným) informáciám v texte: vymenovanie faktov , objasňovanie nových pojmov , identifikovanie kľúčových informácií a slov.	

Úlohy na vyvodzovanie implicitných informácií z textu (vytváranie inferencií): hľadanie súvislostí medzi informáciami v texte, prepájanie informácií z textu s doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, objasňovanie informácií, formulovanie predpokladov a ich overovanie; vyjadrovanie názoru a jeho jednoduché zdôvodnenie.	Úlohy na vyvodzovanie implicitných informácií z textu (vytváranie inferencií): prepájanie informácií z textu s doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, objasňovanie informácií; vyjadrovanie názoru.
Rozpoznávanie štruktúry textu: úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte, členenie textu na časti pomocou osnovy.	
Využitie osnovy pri reprodukcii textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte.	Využitie osnovy pri reprodukcii textu a členenie textu pomocou osnovy na časti.

Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Monitorovanie a hodnotenie vlastného porozumenia žiakom na základe systematickej spätnej väzby učiteľa na výkon (správnosť/prijateľnosť porozumenia) a spätnej väzby na hodnotenie vlastného výkonu žiakom („<i>Myslel si si, že si správne odpovedal, a mal si pravdu?</i>“).	
Reflexia neporozumenia a jeho príčin: identifikovanie nejasností, kladenie otázok, hľadanie odpovedí.	
Plánovanie – vymedzenie potrebného času, voľba vhodného postupu pri práci s textom.	
Samostatné používanie jednoduchých postupov a stratégií učenia sa z textu.	

Stručné súhrny kľúčových informácií a poznatkov.	Stručné súhrny kľúčových informácií a poznatkov.
Tvorenie vlastných otázok k textu.	Tvorenie vlastných otázok k textu s pomocou učiteľa.
Podporovanie aktívneho čitateľa/poslucháča schopného vlastné čítanie/počúvanie zlepšovať, objektívne posúdiť výsledky čítania/počúvania a v komunikácii s druhými ich vyjadriť, zdôvodniť, prípadne korigovať.	

Žánre vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozpoznanie základných znakov informačného textu: presnosť, stručnosť a prehľadnosť.	
Porozumenie informačným žánrom: odborná informácia, úradná pozvánka, úradný oznam, mediálna správa.	
Porozumenie nesúvislým informačným žánrom: jazykový slovník, graf, mapa, diagram, schéma, náčrt.	Porozumenie nesúvislým informačným žánrom: jazykový slovník, graf, mapa.
Rozpoznanie základných znakov rozprávacieho textu: subjektívnosť, časová následnosť, príčinnno-dôsledkové vzťahy.	
Porozumenie príbehu so zápletkou a jej riešením, porozumenie zámernosti konania postáv a funkcie opisných častí v príbehu.	Porozumenie príbehu so zápletkou a jej riešením, porozumenie zámernosti konania postáv.
Rozpoznanie základných znakov opisného textu: vymenúvanie a usporiadanie znakov opisovaného javu alebo postupnosti opisovaných dejov, odlíšenie hlavných a vedľajších znakov.	

Porozumenie jednoduchým opisným žánrom: opis pracovného postupu, opis objektu (predmet, živočích, osoba).	Porozumenie jednoduchým opisným žánrom: opis pracovného postupu, opis objektu (predmet, živočích, osoba).
Porozumenie jednoduchých rečníckych prejavov .	Porozumenie jednoduchým rečníckym prejavom .

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozoznávanie prostriedkov nadväzovania viet v texte.	
Úloha vetnej stavby pri porozumení textu: rozvíjanie slovesa vo vete a vyjadrovanie rôznych syntaktických významov (kto, čo, aký, kde, kedy, ako).	
Úloha súvetnej stavby pri porozumení textu (základné typy jednoduchého súvetia v podobe vetných modelov, bez použitia terminológie).	
Základné poznávanie významu a funkcie jednotlivých slovných druhov v texte.	
Pojem skloňovanie a pádové otázky ; rozlišovanie tvarov podstatných mien, prídavných mien a zámen v texte; rozlišovanie slovesného času a spôsobu v texte.	Vyhľadávanie podstatných a prídavných mien v texte.
Vyvodzovanie významov nových alebo neznámych slov z textu: abstraktné slová (názvy vlastností a názvy dejov), viacvýznamové slová, ustálené slovné spojenia s priamym významom, ustálené slovné spojenia s obrazným významom	

(príslovia, porekadlá, pranostiky a iné primerané frazémy).	
Identifikovanie slov z rovnakého slovotvorného hniezda v texte, pozorovanie predponového a príponového tvorenia slov, motivačný vzťah medzi základovým a odvodeným slovom.	

Zážitková recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Aktívne počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text.	Počúvať ³ a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text.
Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a prečítaného literárneho textu.	
Vyjadriť, ako na nich text a čítanie pôsobia a opísať zážitok.	
Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.	
Zdieľať svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.	Vyjadriť svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.
Predniesť text s výraznou intonáciou a s citovým prežitím v rámci svojich schopností.	Predniesť text s citovým prežitím v rámci svojich schopností.
Dramatizovať vybrané texty aj s pomocou zástupných rekvizít.	Dramatizovať jednoduché vybrané texty aj s pomocou zástupných rekvizít.
Vytvoriť otázky k čítanému alebo počúvanému textu.	Vytvoriť otázky k čítanému alebo počúvanému textu za pomoci učiteľa.
Odlíšiť diela z poézie, prózy a drámy na základe štruktúrnych prvkov textu.	

Odlíšiť jednotlivé žánre na základe štruktúrnych prvkov textu.	

Čítanie s porozumením

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu, reprodukovanie deja s jednou dejovou líniou s obrazovou alebo slovnou oporou a bez nej.	Prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu s obrazovou alebo slovnou oporou a bez nej.
Predvídanie z počutého alebo prečítaného textu.	
Vyvodzovanie základných implicitných významov z čítaného alebo počúvaného textu pomocou ústnych a jednoduchých písomných otázok.	
Orientácia v primerane náročných literárnych textoch, vyhľadávanie konkrétnych informácií, určenie ich dôležitosti vzhľadom na obsah textu , stručné zhrnutie informácií.	Orientácia v primerane náročných literárnych textoch, vyhľadávanie konkrétnych informácií, stručné zhrnutie informácií.
Vysvetľovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov .	
Formulovanie vlastných myšlienok a záverov z prečítaného vlastnými slovami.	
Porozumenie literárnym pojmom, umeleckému zobrazeniu skutočnosti, obrazným a symbolickým významom slov: rytmus, personifikácia, epiteton, refrén, téma, rozprávač .	
Porovnávanie informácií, motívov, udalostí z rôznych druhov umeleckých textov navzájom.	
Porovnávanie rôznych typov spracovania príbehu (dramatická, rozhlasová, filmová podoba).	

Čítanie pre zážitok

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Čítanie kníh, ktoré žiakovi prinášajú radosť a potešenie (knihy rôznych žánrov a s menším počtom ilustrácií v pomere k textu).	Čítanie kníh, ktoré žiakovi prinášajú radosť a potešenie (knihy rôznych žánrov a s menším počtom ilustrácií v pomere k textu).
Opakované čítanie obľúbených textov, tém a žánrov podľa záujmov.	Opakované čítanie obľúbených textov, podľa záujmov.
Sebapoznávanie, porovnávanie vlastných čitateľských aktivít a skúseností z čítania s rovesníkmi, hľadanie zhôd a rozdielov.	
Vyjadrovanie postoja a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom.	
Pátranie po rozprávkach, príbehoch, povestiach a mýtoch k histórii obce alebo regiónu , skúmanie, zaznamenávanie, porovnávanie, prezentovanie.	Pátranie po histórii obce alebo regiónu , prezentovanie.
Stváranie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky , výtvarnými alebo hudobnými činnosťami.	
Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počutého textu.	
Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu – divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel.	

Samostatný/sebavedomý čitateľ

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Samostatný a cielený výber kníh a časopisov na čítanie.	

Samostatné budovanie čitateľského portfólia, vedenie podrobnejších záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch.	
Čítanie a reflexia čítania textov rôznych žánrov, stanovenie individuálnych čitateľských cieľov a výziev v čítaní.	
Uvažovanie o zobrazení postáv, faktov, dejov v texte v kontexte doby a kultúry , vyjadrovanie názoru, pokusy o hodnotenie.	
Aktívne vyhľadávanie a využívanie aj iných dostupných druhov knižnice (okrem triednej knižnice aj školská knižnica alebo mestská/obecná knižnica).	Vyhľadávanie a využívanie aj iných dostupných druhov knižnice (okrem triednej knižnice aj školská knižnica alebo mestská/obecná knižnica).

Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Hodnotenie vlastného porozumenia textu žiakom (nadväznosť na monitorovanie vlastného čítania).	
Posúdenie porozumenia/neporozumenia textu; hľadanie dôvodu prípadného neporozumenia (neznámy kontext, nezrozumiteľné vyjadrenia, slovná zásoba).	
Tvorenie vlastných interpretačných otázok k textu.	Tvorenie vlastných interpretačných otázok k textu.
Riešenie úloh na porozumenie textu (<i>Viem, čo text hovorí?, Rozumiem obsahu textu?, Viem ho prerozprávať?, Dokážem predvídať pokračovanie?</i>) ako súčasť a základ regulačných procesov pre evalváciu a reflexiu vlastného čítania, pre hlbšie porozumenie textu, jeho štruktúr.	

Plánovanie čítania a odhadovanie času na čítanie.	

Tematické okruhy a žánre na výber

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tematické okruhy z 1. cyklu sa obohacujú o nové témy a pohľady: sebahodnotenie, osobné záujmy a potreby, spravodlivosť – nespravodlivosť, odlišnosť od iných, zdravý životný štýl, bohatstvo – chudoba, bezpečnosť, láska k domovu a rodine, svet divadla, životné prostredie, pomoc ľuďom a zvieratám v núdzi.	Tematické okruhy z 1. cyklu sa obohacujú o nové témy a pohľady: osobné záujmy a potreby, spravodlivosť – nespravodlivosť, odlišnosť od iných, zdravý životný štýl, bohatstvo – chudoba, bezpečnosť, láska k domovu a k rodine, pomoc ľuďom a zvieratám v núdzi.
Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov z 1. cyklu sa obohacuje o scenár, divadelnú hru, rozhlasovú hru, legendu, baladu, báj, poviedku, román, biografiiu, fantasy literatúru.	Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov z 1. cyklu sa obohacuje o scenár, divadelnú hru, rozhlasovú hru, legendu, baladu, báj, poviedku, román, biografiiu, fantasy literatúru.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu rusínsky jazyk a literatúra pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvíjať sociálne a kultúrne významné gramotnostné schopnosti žiaka, ktoré sú dôležité v súčasnej informačnej spoločnosti. Dôraz sa kladie na postupné využívanie čoraz širšieho spektra mimoučebnicových textov a multimediálnych komunikátov so zámerom vyhľadávať, triediť a kriticky hodnotiť informácie a informačné zdroje. S tým súvisí rozvíjanie argumentačných zručností a schopnosti riešiť problémy. Zároveň je úlohou tretieho cyklu rozvíjať emočnú sebareguláciu žiaka a efektívnu spoluprácu a komunikáciu v kolektíve.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Aktívne vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie, vecne a sociálne primerane reagovať na repliky komunikačného partnera, formulovať primerané argumenty.
2. Pripraviť a prezentovať primerané hovorené a obrazovo-hovorené texty s komunikačným zámerom objasniť problém alebo presvedčiť adresáta.
3. Vytvoriť primeraný písaný, obrazovo-písaný alebo digitálny text s cieľom objektívne informovať, objasniť problém a vyjadriť názor podložený argumentmi.
4. Uplatňovať stratégie tvorby písaného textu, regulovať vlastný proces písania, uplatniť znalosti pravopisných pravidiel.
5. Čítať a počúvať rôzne druhy vecného textu, rozumieť mu, zhrnúť a vyhodnotiť získané informácie, využiť informácie pri vzdelávaní a v iných komunikačných oblastiach.
6. Uplatňovať stratégie porozumenia textu, plánovať a monitorovať úspešnosť porozumenia, regulovať vlastné porozumenie textu.
7. Získať a spracovať informácie z rôznych médií (tlačených, digitálnych, audiovizuálnych), veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.
8. Nadobudnúť estetickú skúsenosť z recepcie rôznych literárnych žánrov, zdieľať obsahové, emocionálne a hodnotové posolstvá textu vo vlastných tvorivých aktivitách.
9. Objasniť príslušnosť literárnych diel ku kultúrnemu dedičstvu s dôrazom na hodnotu empatie, tolerance a rešpektu človeka k človeku.
10. Uplatňovať tvorivosť pri riešení úloh, problémov a projektov, efektívne pritom spolupracovať v kolektíve.

11. Použiť pri porozumení a tvorení textu znalosti o systéme jazykových prostriedkov, využívať pritom jazykové slovníky v knižnej a elektronickej podobe.
12. Objasniť význam jazyka ako reprezentanta národnej kultúry, chápať potrebu dobrého ovládania spisovného jazyka v rámci vzdelávania a účasti v sociálnom a občianskom živote.
13. Rešpektovať jazykovú a kultúrnu rôznorodosť v spoločnosti, chápať jazykové potreby príslušníkov iných národov a národností.

Komunikačná interakcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru.	
Rozlíšiť špecifiká komunikačnej interakcie v rôznych jazykoch, rešpektovať príslušníkov iných národov a kultúr.	
Rozvinúť dialóg vecne a aktívne, kriticky reagovať na repliky komunikačného partnera.	Rozvinúť dialóg vecne, aktívne a zdvorilo.
Uplatniť pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti.	
Vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov.	
Diskutovať v skupinách na aktuálne témy, uplatniť pritom argumentačné zručnosti.	
Využiť na komunikáciu situačne vhodné komunikačné kanály.	
Použiť rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie.	
Spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve a predchádzať konfliktom reguláciou svojho správania.	

Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Komunikačná situácia, komunikačné činitele, zásady kooperácie a zdvorilosti.	
Situačne vhodné používanie jednotlivých variet rusínčiny (spisovný jazyk, štandardná varieta, slang, nárečie).	
Nácvik interakcie v rôznych komunikačných situáciách.	
Poznávanie a porovnávanie komunikačnej interakcie vo viacerých jazykoch.	
Viacjazyčné prostredie na Slovensku, chápanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov a národnostných menšín.	Uvedomenie si viacjazyčnosti na Slovensku.

Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Nácvik kooperácie v priamom alebo v sprostredkovanom dialógu: komunikovať primerané množstvo informácií, hovoriť pravdivo, k veci, jasne a zrozumiteľne.	
Zásady zdvorilosti (takt, veľkorysosť, uspokojenie, súhlas, skromnosť, sympatia) a ich uplatňovanie v komunikácii.	
Pravidlá asertívnej komunikácie a jej nácvik.	
Druhy argumentov, argumentačných techník a ich nácvik.	
Rozlišovanie tvrdenia, argumentu a presvedčenia .	
Nácvik skupinovej diskusie na aktuálnu tému.	
Participácia v internetovej diskusii, zapojenie do diskusného fóra .	

Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií.	
Identifikovanie manipulatívnej komunikácie a obranná reakcia na ňu.	

Korešpondencia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Nácvik bežnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu.	Nácvik bežnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu a krátkych textových správ.
Používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty.	Používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty.
Jazykové a grafické špecifiká krátkych textových správ.	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porozumenie a používanie tematickej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít.	
Nadväzovanie replík v dialógu, používanie vhodných nadväzovacích prostriedkov (oslovenia, pripájacie častice, zámenné a iné synonymá).	
Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov (príklady, citáty, frazémy, dôraz, gestá).	
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v cudzích slovách.	
Situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov.	
Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v písanej a v elektronickej interakcii.	

Hovorená produkcia³

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Vytvorí obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným zámerom.	Vytvorí jednoduchý obsahovo a formálne súdržný hovorený text.
Rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu.	
Zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov, overiť pravdivosť získaných informácií.	
Zhrnúť, zhodnotiť a využiť získané informácie.	
Prezentovať získané informácie a objasniť problémy.	
Pripraviť a predniesť presvedčací rečnícky prejav, využiť pritom rôzne druhy argumentov.	
Pripraviť a kultivovane predniesť príležitostný rečnícky prejav.	Pokúsiť sa o príležitostný rečnícky prejav.
Použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu.	
Analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavy iných, svoje stanovisko podoprieť argumentmi.	
Využiť jazykové slovníky pri tvorení, úprave a hodnotení prejavu.	

Príprava a prezentácia hovoreného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Písomná príprava hovoreného a obrazovo-hovoreného textu podľa týchto fáz: výber	Jednoduchá písomná príprava hovoreného a obrazovo-hovoreného textu podľa týchto

témy, zhromažďovanie materiálu, selekcia a kompozícia, tvorba konceptu, úprava textu.	fáz: výber témy, zhromažďovanie materiálu, tvorba konceptu, vizuálna úprava textu.
Príprava vizuálnej zložky textu a jej úprava pri obrazovo-hovorenom texte.	
Vhodné stratégie prípravy a úpravy textu (obsahové, kompozičné, jazykové a vizuálne).	
Využívanie knižných a elektronických jazykových slovníkov.	
Nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu.	Nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu.
Nácvik kultivovanej prezentácie obrazovo-hovoreného textu, funkčné prepájanie jazykovej a obrazovej zložky.	Nácvik kultivovanej prezentácie obrazovo-hovoreného textu.
Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.

Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Sebareflexia prezentovaného prejavu.	
Aktívne a kritické počúvanie hovorených prejavov iných.	
Analyzovanie a hodnotenie obsahovej, kompozičnej, jazykovej, prednesovej a vizuálnej stránky prejavu podľa vopred stanovených kritérií.	
Formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému alebo inému hovorenému prejavu.	

Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Presvedčací (persuazívny) rečnícky prejav: vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta.	
Príležitostný rečnícky prejav: slávnostný príhovor, moderovanie podujatia.	Príležitostný rečnícky prejav: slávnostný príhovor.

Komunikačné prostriedky a pravidlá odborného hovoreného a obrazovo-hovoreného prejavu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porozumenie a používanie tematickej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu.	
Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, dôraz, pauza, gestá, grafické prostriedky v obrazovo-hovorenom texte (s využitím možností textového editora).	
Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a cudzích slovách.	
Primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov.	

Písaná produkcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom.	Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text.
Zdôvodniť voľbu žánra písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru.	

Zohľadniť očakávania (potenciálneho) adresáta písaného textu.	
Využiť písanie ako prostriedok sebvýjadrenia, uplatniť pritom tvorivé postupy.	Využiť písanie ako prostriedok sebvýjadrenia a učenia sa.
Využiť písanie ako učebnú stratégiu.	
Využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu.	
Zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov, overiť pravdivosť informácií.	
Pri písaní uplatniť pravopisné pravidlá.	
Zmonitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie.	
Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu.	Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu aj pomocou textového editora.
Pri tvorení a úprave textu využiť druhy jazykových slovníkov.	
Použití pri úprave formy textu počítačové textové editory.	

Proces tvorenia textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Individuálna voľba témy podľa komunikačného/autorského zámeru a potenciálneho/reálneho adresáta.	
Voľba vhodného slohového postupu na komunikovanie zamýšľaného obsahu.	

Využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme s využitím potrebných zdrojov (vrátane jazykových slovníkov) a interakcie s inými osobami.	
Členenie obsahu písaného textu s využitím rôznych stratégií (osnova, grafické znázornenie štruktúry textu a pod.).	
Tvorenie konceptu a jeho upravovanie po obsahovej, kompozičnej a jazykovej stránke.	
Pravopisná korektúra s využitím základných korektorských značiek a jazykových slovníkov.	
Upravovanie obrazovej a grafickej zložky textu pri multimodálnych a digitálnych textoch a využitie ďalších možností textového editora.	Upravovanie obrazovej a grafickej zložky textu pri multimodálnych a digitálnych textoch .
Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti.

Metakognitívne procesy pri písaní textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porozumenie produkčnej úlohy a stanovenie cieľa písania.	
Plánovanie efektívnych stratégií pri tvorení textu, v prípade neefektívnej stratégie úprava zaužívaného postupu pri tvorení.	
Monitorovanie priebehu zhromažďovania a triedenia vhodného jazykového materiálu.	
Koncentrácia pozornosti a sústredená práca vo fáze štylizácie, vedomé potláčanie rušivých a nesúvisiacich podnetov.	

Analýza a hodnotenie textu a jeho častí vzhľadom na komunikačný zámer, slohový postup a adresáta.	

Žánre písaného a obrazovo-písaného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vyjadrenie subjektívneho názoru na všeobecne známu tému v úvahovom texte .	
Písomné vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta.	
Vytvorenie zážitkového rozprávacieho textu s premyslenou štruktúrou a zapojením opisných častí.	Vytvorenie jednoduchého zážitkového rozprávacieho textu.
Sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania (aj v kombinácii s obrazovou zložkou).	

Komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Použitie jednoduchých a zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo-priestorových alebo logických vzťahov v texte.	
Porozumenie a používanie tematickej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu.	
Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, grafické prostriedky .	
Použitie rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov) v texte: pripájacie častice, lexikálne opakovanie (zámenné a	

iné synonymá, antonymá, metafora/metonymia, slovotvorné prostriedky, asociácie), morfológické opakovanie (kategória zhody).	

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch.	
Morfematický pravopis: poznávanie a upevňovanie typov/vzorov skloňovania podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania morfematického pravopisu pri pravopise pádových koncoviek .	<i>Morfematický pravopis:</i> poznávanie a upevňovanie skloňovania podstatných mien .
Nacvičovanie pravopisu pádovej koncovky pri ďalších ohybných slovných druhoch (zámená, číslovky) a nácvik pravopisu ďalších slovotvorných prípon a predpôn .	
Etymologický pravopis: výslovnosť a písanie samohlásky и s priblížením do e (зима, липа, сила). Výslovnosť a písanie samohlásky o v prípadoch, kedy sa vyslovuje ako zatvorené ô . (вôвк, стôвка, кôнôплі, вôрôблі, мôркôв). Výslovnosť a písanie samohlásky e , kedy sa vyslovuje ako zatvorené ê (кêшêня, на бêрезі, пêлêвня, вêрьба).	
Sémantický pravopis: nacvičovanie pravopisu zložitejších zemepisných názvov, názvov štátov, ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí).	<i>Sémantický pravopis:</i> nacvičovanie pravopisu zemepisných názvov, názvov štátov .

Interpunkčný pravopis: písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí; pravopis ďalších interpunkčných znamienok (bodkočiarka, dvojbodka, pomlčka, úvodzovky atď.).	

Vecná recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Cieľavedome a samostatne počúvať a prečítať primerane náročný text s konkrétnym zámerom v rámci vzdelávania, záujmových aktivít alebo zapojenia do spoločenského a občianskeho života.	
Orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu.	
Získať a spracovať informácie z rôznych informačných zdrojov (tlačených, audiovizuálnych, digitálnych).	
Objasniť informácie a vyvodené súvislosti z textu, konfrontovať ich s vlastnými znalosťami a skúsenosťami.	
Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty, podporiť ho argumentmi a prezentovať v skupinovej diskusii.	
Kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.	
Využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia.	

Uplatniť rôzne stratégie porozumenia textu, plánovať a monitorovať úspešnosť porozumenia.	
Regulovať vlastné porozumenie textu.	
Porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu.	
Analyzovať jazykové prostriedky v texte (syntaktické, lexikálne, slovotvorné, morfológické) a ich úlohu pri porozumení textu, využiť pritom rôzne druhy jazykových slovníkov.	
Analyzovať úlohu poprijazykových (grafických, pohybových, zvukových) a mimojazykových prostriedkov pri porozumení čítaného a počúvaného textu.	
Využiť rôzne druhy jazykových slovníkov pri porozumení textu a pri jeho analýze.	
Porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram.	

Porozumenie textu a využitie získaných informácií

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Analytické počúvanie , čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu v rámci obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí.	

Porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov.	
Učiteľom riadené a samostatné vyvodzovanie implicitných informácií z textu prehlbujúce základné porozumenie textu: objasňovanie súvislostí, vyjadrenie názoru, uvádzanie podporných argumentov, využívanie predchádzajúcich znalostí na dosiahnutie logicky prijateľných záverov (induktívne inferencie), logické úsudky z informácií a dôkazov priamo dostupných v texte (deduktívne inferencie).	
Získavanie, spracovanie a triedenie informácií z rôznych informačných zdrojov .	
Posúdenie pravdivosti a spoľahlivosti informácií na základe ich overovania a konfrontovania vo viacerých zdrojoch.	
Zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie.	
Využitie spracovaných informácií z textu pri riešení učebných úloh a problémových situácií, pri vzdelávaní a sebavyjadrení.	
Porozumenie štruktúry textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu.	

Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Orientácia v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch (s dôrazom na využívanie autorských textov, knižných, časopiseckých a encyklopedických publikácií).	
Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od cieľov čitateľa/poslucháča, vyhodnocovanie cieľov, reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania.	
Upevňovanie osvojených stratégií čítania a učenia sa z textu a náročnejšie formy spracovania obsahu (konspekt, sumarizácia, anotácia, grafické nástroje).	
Využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí.	
Formovanie základných spôsobilostí informačnej gramotnosti – stratégií zvládania kvantity a rozlišovania kvality dostupných informácií.	
Dôraz na podporovanie hodnotiacich postojov, kritického myslenia a vlastnej autorskej tvorby pri práci s informáciami .	
Aktívne a samostatné využívanie fyzických a elektronických knižníc, orientácia v knižných katalógoch.	

Vlastnosti textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup

Základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu:	Základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu.
Obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový).	Obsahová a formálna súdržnosť textu: nadväzovanie viet, rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet.
Formálna súdržnosť textu: nadväzovanie viet prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov), analyzovanie nadväzovacích prostriedkov v texte.	
Rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: informovať, objasniť, argumentovať, presvedčiť, zaujať, emocionálne pôsobiť.	
Porovnávanie textov podľa obsahu, slohového postupu a použitých jazykových prostriedkov.	Porovnávanie textov podľa obsahu.

Žánre vecného textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porozumenie rečníckych prejavov a rozlišovanie rečníckych žánrov: príležitostné prejavy (slávnostné príhovory, moderovanie).	

Význam a funkcie jazyka, komunikačné prostriedky a pravidlá

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Porozumenie funkciám, významu a stavbe jazyka (jazykové roviny a oblasti jazyka).	
Vzťah rusínčiny k iným jazykom: základné informácie o svetových jazykoch (v prepojení s výučbou cudzieho jazyka), o zemepisne blízkych jazykoch a o slovanských jazykoch .	Vzťah rusínčiny k iným jazykom: slovanské jazyky.

Základné informácie o histórii a jazykovej situácii zahraničných Rusínov .	
Individuálny vzťah žiaka k jazykom, porozumenie problematike viacjazyčnosti na území a mimo územia štátu.	
Využitie znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení textu.	
Syntaktické prostriedky: jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vyjadrovania logických vzťahov v texte; vyjadrovanie syntaktických významov vo vete (vetné členy: podmet, prísudok, predmet, prívlastok, príslovkové určenie) a ich úloha pri porozumení textu.	Syntaktické prostriedky: jednoduché súvetia ako prostriedky rozvíjania témy .
Lexikálne prostriedky: analyzovanie slovnej zásoby v texte z hľadiska komunikačného zámeru, slohového postupu a témy textu; spôsoby obohacovania slovnej zásoby rusínčiny (nové slová v jazyku – preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky); pragmaticky príznakové slová (knižné a zastarané slová, expresívne slová, nespisovné slová), porozumenie bežným a kultúrnym frazémam.	
Slovotvorné prostriedky: úloha slovotvorby pri porozumení textu (slovotvorná stavba napovedá význam slova; slová z rovnakého slovotvorného hniezda sú prostriedkom súdržnosti textu); motivačný vzťah medzi základovým a utvoreným slovom (slovotvorná stavba), slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie), slovotvorné	

prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ).	
Morfologické prostriedky: analyzovanie významu a funkcie slovných druhov pri porozumení textu; základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov (podstatné mená – konkrétne, abstraktné, vlastné, nevlastné; prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie; číslovky – základné, radové, skupinové, neurčité; slovesá – činnostné, stavové; príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny; zámená – osobné, privlastňovacie, ukazovacie, opytovacie, zvratné, neurčité, vymedzovacie; ohybné a neohybné slovné druhy; gramatické kategórie pri ohybných slovných druhoch (rod, číslo, pád; pri slovesách – osoba, číslo čas, spôsob, vid).	Morfologické prostriedky: analyzovanie významu a funkcie slovných druhov pri porozumení textu; základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov (podstatné mená – názvy osôb, zvierat, vecí; prídavné mená – vlastnosti podstatných mien; číslovky – základné, radové; slovesá – činnosti podstatných mien; zámená – osobné, privlastňovacie, ukazovacie).

Zážitková recepcia

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Samostatne a kriticky prečítať primerane náročný literárny text.	
Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.	
Zdieľať svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.	Vyjadriť svoj zážitok z čítania alebo počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.
Určiť na základe štruktúry textu jeho žáner, zameranie a účel.	

Recitovať so snahou o výrazný prednes a vyjadrenie individuálneho zážitku primerane náročný, hodnotný umelecký text.	
Porovnať a zhodnotiť štruktúrne prvky jednotlivých žánrov umeleckej literatúry (vnútorná kompozícia literárneho diela, ja- a on-rozprávanie, striedavý a združený rým, obkročný a prerývaný rým, voľný verš, básnická otázka, metafora, monológ, dejstvo.	
Kriticky vyhodnotiť autorov zámer, zaujať stanovisko k prečítanému textu.	
Diskutovať o texte a prečítaný text využiť ako podporu pre svoju argumentáciu.	
Samostatne si vybrať knihy na čítanie, zdôvodniť svoj výber, odporučiť knihy s odôvodnením.	Samostatne si vybrať knihy na čítanie, zdôvodniť svoj výber, odporučiť knihy, prečo si vybrať túto knihu.

Čítanie s porozumením

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu, reprodukovanie deja s viacerými dejovými líniami, zmena času a miesta udalostí pri prerozprávaní, prerozprávanie príbehu z rôznych uhlov pohľadu, používanie citátov a stručné prerozprávanie príbehu na základe zápletky a/alebo deja, porovnávanie textov.	Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu, reprodukovanie deja, zmena času a miesta udalostí pri prerozprávaní.
Identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností.	

Hodnotenie štruktúry a prvkov textu, umelecké jazykové prostriedky a ich pôsobenie na čitateľa.	
Rozlišovanie priameho a obrazného pomenovania v texte prózy a poézie vo viazanom aj voľnom verši, prenesený význam slov, umelecké jazykové prostriedky .	
Diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu.	
Predvídanie z počutého alebo prečítaného textu.	Predvídanie z počutého alebo prečítaného textu.
Dedukcia významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu, vysvetľovanie pomocou ďalších zdrojov (iné texty, slovníky).	
Formulovanie rôznych druhov otázok k textu – faktografické, induktívne, deduktívne, fantazijné, analytické a hodnotiace otázky .	

Čítanie pre zážitok

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie, rozoznávanie príčin tohto pôsobenia, schopnosť predstaviť si ako text (jeho prvok) môže pôsobiť na iných, aké reakcie môže vyvolať.	
Vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického a filmového spracovania a z ilustrácií verbálnym aj neverbálnym spôsobom.	

Motívy, príčiny konania hrdinov, porovnanie názorov a pocitov hrdinov so svojimi emóciami, zážitkami a skúsenosťami.	
Čítanie pre potešenie a zážitok, čítanie kníh podľa vlastného výberu a diskusie o prečítaných knihách.	Čítanie pre potešenie a zážitok, čítanie kníh podľa vlastného výberu a diskusie o prečítaných knihách, vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií.
Stvárnenie témy v literárnom, dramatickom, rozhlasovom a filmovom spracovaní.	Stvárnenie témy v literárnom, dramatickom, rozhlasovom a filmovom spracovaní.
Prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností.	Prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností.
Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu.	Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu.

Samostatný/sebavedomý čitateľ

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Pravidelné vyhotovovanie tvorivých záznamov o knihách, svojom čitateľstve a jeho pokrokoch: tvorba myšlienkových máp, reflexia a záznam posolstiev z textov , dojmov z čítania, z divadelného a filmového predstavenia.	
Analýza vlastného čítania a jeho potenciál: zámerné a cieľavedomé plánovanie a formovanie vlastného čítania.	
Rozširovanie čitateľského teritória (e-knihy, časopisy, internet, audioknihy).	
Samostatné a cielené používanie knižnice, orientácia v knižných katalógoch, využívanie fyzických a elektronických knižníc a databáz.	Samostatné a cielené používanie knižnice.

Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Budovanie schopnosti vedome pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku.	Pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku, uvedomenie si obsahu prečítaného.
Uvedomenie si obsahu a významu prečítaného a možností regulačných procesov (výber stratégie na overenie porozumenia).	
Vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, hlbšie porozumenie textu a jeho štruktúr.	
Riešenie úloh na porozumenie textu (overenie porozumenia) a prepájanie tém s reálnym životom.	
Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov).	
Komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia.	
Plánovanie procesu recepcie umeleckého diela (pri čítaní a počúvaní literárnych textov, v rámci návštevy divadelného a filmového predstavenia) a plánovanie recepčných aktivít.	

Tematické okruhy a žánre na výber

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tematické okruhy z 1. a 2. cyklu sa obohacujú o nové témy a pohľady: dôstojnosť, osobné záujmy – potreby a záujmy iných, odvaha, sloboda, zodpovednosť, hodnoty, nenávisť,	Tematické okruhy z 1. a 2. cyklu sa obohacujú o nové témy a pohľady: osobné záujmy – potreby a záujmy iných, odvaha, sloboda, zodpovednosť, nenávisť, hrdinstvo, láska,

hrdinstvo, mier, obeta, láska, šťastie, silné a slabé stránky osobnosti, prvá láska, spoločné hodnoty, spoločné konanie a osamelosť, strach, problémy v škole, tolerancia, dovolené a zakázané, rozmanitosť kultúr, národná kultúra, slovné hry, krása, realita a fantázia, úcta k živej a neživej prírode, minulosť, prítomnosť a budúcnosť, historická pamäť, jedinečnosť nárečí a rodného kraja.	šťastie, silné a slabé stránky osobnosti, prvá láska, spoločné hodnoty, osamelosť, strach, problémy v škole, tolerancia, dovolené a zakázané, národná kultúra, slovné hry, krása, realita a fantázia, úcta k živej a neživej prírode, minulosť, prítomnosť a budúcnosť, jedinečnosť nárečí a rodného kraja.
Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov z 1. a 2. cyklu sa obohacuje o epos, báseň vo voľnom verši, ľudovú/populárnu pieseň, satiru, prózu – dobrodružnú, dievčenskú, detektívnu, historickú, komédiu, muzikál.	Čítanie a počúvanie textov z rôznych typov a žánrov rusínskej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov z 1. a 2. cyklu sa obohacuje o ľudovú/populárnu pieseň, prózu – dobrodružnú, dievčenskú, detektívnu, komédiu, muzikál.

¹ Okrem žiakov so sluchovým postihnutím.

³ Okrem žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a žiakov so sluchovým postihnutím.